UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summmula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri Raymundi

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

On[...] bellu[m] est iustu[m] [et] que sunt [con]dit[i]o[n]es ad hoc req[ui]site

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Visual Library

s^e alicui⁹ terre .i. litigiū alteri⁹ terre
SI princeps ineat bellum cum principe. tu qui
s^e ad bellū ſcʒ belli ꝑncipis iiuſta
Cogeris ire vide ne cauſa ſit eius iniqua
.i. aliquē ꝑncipē .i. ꝓpter iuſtā cām
Quem ſequeris iuſtum ſi ſit circumſpice bellum
s^e iſte ſex ꝯditōes in lr̄a enumerate
Res. et perſona. modus. ac intentio. cauſa.
.i. autoritas ſupioris litigiū
Autor. te faciunt iuſtum cognoſcere bellum
.i. paganis .i. licitū ē bellare
Cum ſarracenis ac hereticis licet. et pro
.i. p chriſtianitate .i. p lucratōe rei ꝑdite
Eccleſia. patria. vel re propria repetenda
ꝯuenient̄er .i. ab innocētibꝫ
Sic ſpolias licite. ſed ab innocuis nihil aufer

¶ Iſtud ē caplm̄ aliud. in q̄ poſtq̄ꝫ autor determinauit de furto ꝛ rapina hic ꝯn̄ter determiat de bello iuſto ꝛ iniuſto Et p̄t diuidi in tot ptes q̄t ponit documēta Primo dr̄. ſi aliq̄s ꝑnceps alicui⁹ terre vadit ad bellū cū alio ꝑncipe alteri⁹ terre. tūc ſi cū eo cogeret̄ ire aliq̄s. talis bn̄ dꝫ reſpicere q̄ iuſta ſit cā belli. ꝛ dꝫ ꝯſiderare rē ꝓ q̄ fit bellū. ꝑſonas ꝛ modū cū intentōe bellantiū. Nā licitū ē bellare cū ſarracenis vel hereticis. ꝛ etiā bn̄ lꝫ aliquē pugnare ꝓ eccl̄ia vl̄ patria vl̄ ꝓ re amiſſa repetēda. ſꝫ nō lꝫ ſpoliare inocētes.

☞ Notandū p̄mo. aliq̄s volēs ire ad bellū dꝫ diligēter aduertere vtꝝ iuſta ſit cā belli. Rō ē. q: ſi cā belli iuſta ē tūc p̄t licite iuuare dn̄m ſuū. imo q̄libet ſtrēnuus miles. q̄libet bon⁹ decurio. ꝛ ꝯn̄ter oēs ꝓbi ſubditi ꝑncipis in tali iuſto bello qd̄ fit ꝓ eccl̄ia vel ꝓ patria cū dn̄o ſuo debēt mori. Si aūt cā belli eēt iniuſta tūc nullus tenet̄ eū iuuare. q: ſi facit grauiter peccat. ꝫ potius dꝫ eū impedire ꝛ ꝯn̄ter eū informare vt ab iniuſto bello deſiſtat ne deuoret ſanguinē ꝛ ſudorē miſeroꝝ abſq̄ꝫ licita cauſa.

☞ Sc̄d̄o notandū. q̄ q̄dā ꝯditōes ſunt aduertēde ab. ipo q̄ offert bellū. Primo dꝫ reſpicere vtꝝ bellū ſit iuſtū ꝛ cā belli. q: ſi cā belli eēt iniuſta non eēt licitū bellare. Sc̄d̄o dꝫ reſpicere ꝑſonā bellātis. ſcʒ vtꝝ ſit talis cui bellare licitū ē. q: bellare nō eſt oībꝫ licitū. ſꝫ ſoluꝫ regibꝫ ꝑncipibꝫ ꝛ dn̄is terraꝝ. Tercio dꝫ aduertere q̄les ſint aduerſarij. q: nō eſt ꝯtra quēq̄ꝫ licitū bellare. vn̄ ꝯtra romani imperij imꝑatorē nō eſt bellandū dūmodo iuſte defendat eccl̄iam. ſic̄ nec ꝯtra monaſteria nec ꝯtra viduas vel virgines Quarto talis dꝫ aduertere modū belli. ſcʒ q̄ nō ſit neq̄cioſus vel vilis. Quinto debet aduertere intentōem bellantis. ſcʒ q̄ ipe iuſtū finem intēdat. Sexto debet aduertere rem pro qua fit bellum.

☞ Tercio nota. ꝯtra ſarracenos ꝛ hereticos licitū ē bellare. Rō ē. q: tales ſarraceni. heretici. ꝛ alij infideles inimicantur deo ꝛ fidei catholice. ideo debent debilitari in q̄ntum pn̄t vt eo minus poſſent nocere chriſtianis. ꝛ etiā vt ipi ab errore eoꝝum poſſint reuocari. q: in hoc ꝑncipes baro-

se in eo℞ domib⁹ .i.licentiã
Tollere quicquid habent homines quis preſtitit auſum
.i.cũ nr̃is monitõib⁹ ſpoliũ raptorib⁹
Noſtris conſilijs ipſum vobis inhibetur
.i.pmittim⁹ vob ſpoliũ se bellatores necc̃ria
Saltem conſulimus dum vos trahit ardua cauſa
.i.in rapiẽdo .i.incõtenti
Accipiendo graues ne ſitis et immoderati
.i.cliẽtib⁹ ⁊ ſtipẽdiarijs .i.phibetꝫ
Heu ſeruis veſtris ſpolium cur non inhibetis
.i.magꝫ admittitꝫ ſeruo℞ .i.exoluetꝫ
Sed conſentitis horum ſcelus ergo luetis
.i.oẽ illud se ↄtra deũ
Totum reſtituas quod et illicito rapuiſti
.i.in ambiguitate belli
Bello. vel dubio. cum non diſcernere poſſis
se illius belli se illã dubiã se eterna
Que ſit cauſa mali. cauſam defendere mors eſt
.i.in extremo iudicio iudicãte
Nec indefenſa chriſto veniente manebit
.i.ↄſumptib⁹ se in bellũ se ſumptib⁹
Expenſis proprijs vadatis non alienis
se dño℞ .i.veſtre
Cum dominis veſtris. de quorum munere veſtra
poſſeſſiões pcedũt se bellatores .i.poſſidẽtes
Predia dependent. ſed qui coguntur habentes
se p ſpoliũ pcere debẽt ſpoliãdo
Nil niſi quod rapiant. parcant tamen in rapiendo
se innocuis hoib⁹
Inquantum poſſunt ipſis. ipſoſqꝫ relinquo
trãſitis .i.vos egeni
Curritis ad bellum miſeri quos nulla poteſtas
.i.poſtulat .i.angit se voſipos
Euocat aut cogit. non excuſare poteſtis
ↄmittitis se facto .i.dura pnia
Quod facitis. pro quo grauis indulgentia vobis
mulier .i.pdonis ancille
Femina raptoris. pueri. ſerui. famuleqꝫ
se rapta .i.abſqꝫ volũtate
Nec non reſtituent ſi conſenſu ſine raptis.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

nes ⁊ milites tenenť iuuare eccľiam ⁊ eã defendere. ⁊ oẽs tales ſub ſtatu⸗
to romane eccľie tenenť mori ꝓ fide catholica. ⁊ tenenť oẽs aduerſarios ca
tholice fidei ꝓſternere ⁊ debilitare vt fides vigeat ⁊ floreat ⁊ nõ dicta ſar
racenoꝝ ⁊ hereticoꝝ. ſ3 vt obnubileť fides coꝝ. q̃propter ipi cũ ſuis ſubdi⸗
tis ſi fideles mãſerint vſq3 in finẽ coronã glorie poſſidebunt.

☞ Quarto notandũ. vt he ꝯditões meliꝰ intelligantꝰ. tũc eſt ſciendũ ꝙ
ad iuſtũ bellũ ꝑmo reqriť res ꝓ q̃ pugnať. ſ. ꝙ bellũ fiat ꝓ defenſiõe roma
ne eccľie patrie vľ rei publice. vñ qñ aliq̃ illaꝝ triũ ẽ cã belli tũc bellũ ẽ iuſtũ.
Scđo reqriť (vt p̄dictũ ẽ) ꝑſona. q2 ꝑſona talis d3 eẽ ſecularis nõ religioſus
ſa. q2 religioſi nõ tenenť bellare. ſ3 ſolis ſecularibꝫ ẽ ꝯmiſſu3. Tercio reqriť
modus ⁊ mẽſura. q2 ipe bellans d3 finẽ q̃rere ⁊ nõ vlteriꝰ ꝓcedere. qđ ẽ ꝯ
illos q̃ ſunt ita crudeles ⁊ ſeueri ꝙ nullo mõ ceſſant a bello niſi ꝑus totũ de
ſtruãt. Quarto reqriť intẽtio. ſ. vt bellũ nõ fiat ꝓpť auariciã vel inuidiã. ſ3 ꝙ
fiat bona intentõe. Quinto reqriť cã. q2 forte iſte ſibi res abſtulit. vt ḡ eco
uerſo illas lucreť p̄t licite bellare. Sexto reqritur autoritas. ſc3 ꝙ tale bellũ
fiat autoritate ſupiozis. mõ qñ illa ſex ꝯcurrũt ad bellũ. tunc dr̄ iuſtũ. Si
aũt aliqđ illoꝝ defuerit. bellũ dr̄ iniuſtum.

☞ Quinto notandũ. vtꝝ etiã clericis ꝯueniat bellare. Rñdeť ꝙ nõ. vt
habeť. xxiij. q. extra de bello. duplici de cã. Primo ne ꝑ tumultus belloꝝ im
pediant in ꝯtẽplatõe diuinoꝝ. ſ. in laude dei ⁊ in orõnibꝫ. Scđo iõ. q2 cleri⸗
cis nõ ꝯpetit occidere. ſ3 magꝭ eis ꝯpetit vt ſint parati ꝓpriũ ſanguinẽ ef⸗
fundere ꝓ xp̃o ⁊ ꝓximo ſuo. ⁊ nõ debent deferre arma niſi ex iuſta cã. vt ſi
trãſeãt ꝑ loca ꝑiculoſa tũc pñt deferre arma ad terrorẽ hoſtiũ. ſ3 nõ debẽt ꝑ
cutere. vt habeť. xxiij. q. i. niſi vim vi repellere eos decet. Itẽ ſi qñq3 p̄ſbyter
interfuerit bello iuſto vel aliq̃s cleric9 q̃ nõ interfecit vel mutilauit aliquẽ
nec cãm mortis p̄ſtitit. tũc ille ſacerdos nõ eſt degradãdus vel ab officio
ſuſpẽdendus. ſiľr ille cleric9 p̄t ꝓmoueri ad ſacros ordines ſaltẽ ſi idoneꝰ
fuerit. Si aũt iſtud bellũ ẽ iniuſtũ ⁊ ibi hoĩes ſint occiſi. lic3 ipe nõ egit. ſed
tñ ei imputabiť. tũc nõ p̄t ꝓmoueri ad ſacros ordines. vt habeť. iij. q. i. ca.
vltimo. Itẽ ſm wilhelmũ. ſi in bello dať aliq̃d clerico de rapina ⁊ ab his q̃⸗
bus licuit. hoc p̄t tenere ſi bellũ eſt iuſtum. Si aũt ꝑ ſe reciperet aliq̃d tũc
hoc totaliter tenetur reſtituere.

☞ Ultimo dubitať. vtꝝ ſubditi poſſint mouere bellũ. Rñdeť ſi miles
h3 aliq̃d ꝯtra comitẽ tunc ꝑmo reqrenda eſt autoritas regis vel ſuperio⸗
ris. Et ſi tunc illa cauſa diſcuti nõ poteſt bellum cõmittitur

innocentes
O bellatores cur innocuos ſpoliatis
s^c eos ſpoliando magis
Atteritis miſeros et eis plus hoſte nocetis
.i. friuole ꝓtegitis
Errores veſtros temere defenditis. et ſic
.i. loqmini s^c illud nutriamur
Dicitis. accipere quo nos paſcamur oportet
s^c ipis nutrimentũ vẽm nutrimẽtũ
Si vobis et equis alimentum queritis. vltra